

04 dec 2015 -14:46

Onuitgegeven handschriften over de Europese koninklijke families raadpleegbaar in het Algemeen Rijksarchief

Zowat 26 strekkende meter kostbaar archief over verschillende Europese koninklijke families kan voortaan worden geraadpleegd in het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Het archiefbestand "Vendôme-Nemours", afkomstig van het huis Orléans bevat een massa brieven, memoires, dagboeken en onuitgegeven handschriften, foto's, tekeningen en etsen. Onlangs verscheen de inventaris van dit archief. De meest kostbare stukken zullen binnenkort worden gerestaureerd met steun van het Fonds Baillet Latour.

Toen België 185 jaar geleden onafhankelijk werd ging de nieuwe Staat op zoek naar een koning. Op 3 februari 1831 vroeg het Belgisch Nationaal Congres Lodewijk van Orléans (1814-1896), de jongste zoon van de Franse koning Lodewijk Filips I, om als Koning der Belgen de troon te bestijgen. Om diplomatieke redenen, meer bepaald het verzet van Groot-Brittannië, ging dit niet door. De Belgische kroon kwam uiteindelijk toe aan Leopold van Saksen-Coburg en Gotha, die door zijn eerste huwelijk met kroonprinses Charlotte van Engeland behoorde tot de Britse koninklijke familie. De eerder beoogde toenadering tussen België en Frankrijk kwam er uiteindelijk toch: in 1832 trouwde Leopold I met prinses Louise-Marie van Orléans, de oudste dochter van Lodewijk Filips. De Belgische en Franse koninklijke families waren vanaf dan nauw met elkaar verbonden.

In 1896 huwde Emmanuel van Orléans (1872-1931), kleinzoon van de hertog van Nemours, met prinses Henriette van België (1870-1948), zus van de latere Koning Albert I. Als hertogin van Vendôme erfte Henriette archief waarvoor ze de rest van haar leven zorg zal dragen.

In 1974 verwerft het Algemeen Rijksarchief door toedoen van de hertogin van Nemours - de schoondochter van Henriette - een deel van dit prachtige erfgoed. Het archief was intussen wat in de vergetelheid geraakt maar staat vandaag terug volop in de kijker.

Het archiefbestand Vendôme-Nemours dat inmiddels werd geïnventariseerd en ontsloten, bevat documenten van onschatbare waarde over de geschiedenis van zowat alle Europese koninklijke families. Naast een groot aantal onuitgegeven handschriften, zoals over de vlucht uit Italië (1813) van Maria Carolina van Oostenrijk, koningin der Beide Siciliën (en zus van de Franse koningin Marie-Antoinette), vindt men in dit archief duizenden brieven van Lodewijk XV, koning Lodewijk Filips en zijn echtgenote, koningin Victoria, van Leopold I en van ongeveer alle leden van het huis Orléans.

In die briefwisseling zit onder meer een schrijven dat Koning Leopold I op 14 augustus 1832 richtte aan zijn schoonmoeder, de Franse koningin Marie Amélie (zie hiernaast) en waarin hij zich na vijf dagen huwelijk verheugt dat zijn gemalin niet meer zo bedeesd is tegenover hem... Het archief bevat ook een aangrijpende brief van 10 december 1865 waarin de zonen van Leopold hun grootmoeder melden dat de koning overleden is. De 150e verjaardag van dat overlijden wordt overigens binnen enkele dagen herdacht. Daarnaast vindt men in dit bestand een groot aantal zeldzame en weinig bekende foto's, etsen, tekeningen en aquarellen. In de ets hierboven heeft de jonge koningin Victoria een tekening gemaakt van haar spelende kinderen.

Het archief Vendôme-Nemours is openbaar en kan, met uitzondering van een aantal zeer kwetsbare stukken, vrij worden geraadpleegd in het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Bepaalde beschadigde

archiefstukken zullen binnenkort worden gerestaureerd met steun van het Fonds Baillet Latour dat zich inzet voor de vrijwaring van opmerkelijk Belgisch erfgoed.

De inventaris van het archiefbestand Vendôme-Nemours is van de hand van Joffrey Liénart en telt 166 bladzijden. Hij is te koop voor € 9 in het Algemeen Rijksarchief (Ruisbroekstraat 2 te 1000 Brussel) of via publicat@arch.be (Ref.: publicatie nr. 5516). Hij kan ook gratis worden gedownload in pdf via de website van het Rijksarchief www.arch.be.

Rijksarchief
Ruisbroekstraat 2
1000 Brussel
België
+32 2 513 76 80
<http://www.arch.be>

Stéphanie Deschamps
Persattaché
+32 2 548 38 17
+32 2 513 76 80
stephanie.deschamps@arch.be